

Koldingbogen

ÅRSTAL:	1975
FORFATTER:	Anker Sølling
TITEL:	Sct. Nicolai Kirkes restaurering
KORT RESUME:	Restaureringen i 1975 ved Nationalmuseet

Sognepræst Anker Sølling skriver om

Sct. Nicolai kirkes restauration

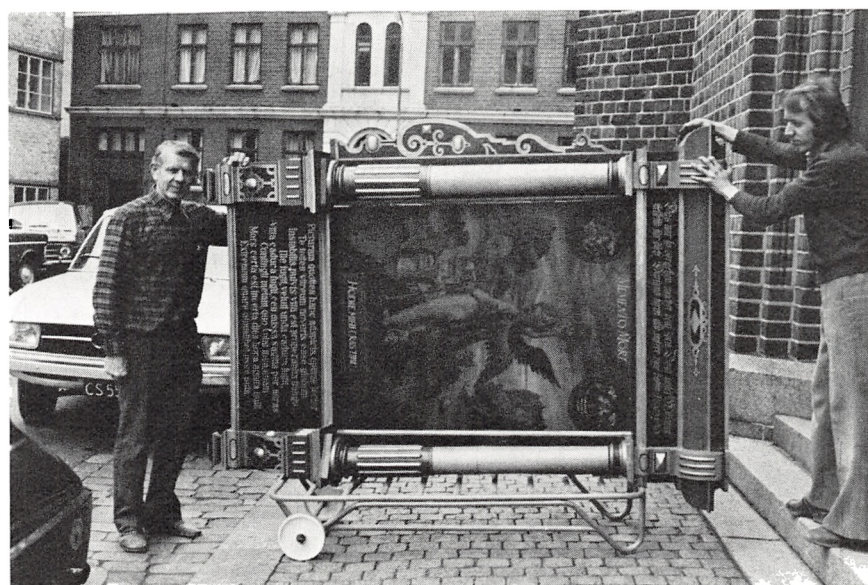
Når man har en kirke, der er så gammel som Sct. Nicolai – antagelig fra ca. 1250 – vil enhver kunne forstå, at det er nødvendigt, at der engang imellem foretages en hovedindsættelse og fornyelse af visse dele.

Det vides, at kirken er blevet ombygget og restaureret i 1575, i 1753 og i 1885, og selv om menighedsrådet har bestræbt sig på altid at holde bygningen i synsforsvarlig stand, har man nu skønnet, at det var påkrævet at kaste sig ud i det store arbejde, som blev påbegyndt d. 21. april 1975. Planen tog sin begyndelse allerede i 1965, da der i menighedsrådet blev fremsat ønske om at forbedre varmen i kirken. Kirken var i 1908 blevet forsynet med radiatorer, men deres effektivitet og placering medførte, at store, sorte skygger lagde sig op ad kirkens hvide vægge og ind under hvælvingerne, således at det var tiltrængt, at kirken blev kalket alt for ofte, og det var dyrt. Støvskyggerne hidrørte fra kirkens gulv, som var belagt med klinker, løst nedlagt i grus, og selv om der blev støvsuget ihærdigt, kunne man aldrig få bund i det. Derfor fremstod planen om at få et bedre gulv, som kunne holdes helt rent med støvfri fuger. Varmeplanen og gulvplanen medførte, at der også fremkom en bænkeplan. Kirkens bænke følte at være for smalle og for ubekvemme, man ønskede hyn-

der og større bredde. I 1962 havde menighedsrådet fået en sagkyndig rapport vedrørende kirkens pneumatiske orgel, som ikke længere fungerede tilfredsstillende. Resultatet af alt dette blev, at der d. 4. sept. 1967 afholdtes et møde med menighedsrådet, repræsentanter for Nationalmuseet, den kgl. bygningsinspektør og kirkens arkitekter, og da vedtoges det at fremme restaureringsplanerne på alle områder.

Efter arkitekt Helge Holms død blev det arkitekt Rolf Graae, Hellerup, som udarbejdede den endelige restaureringsplan i 1973. I et hæfte på 18 sider og i et væld af tegninger fremstilles menighedsrådets øn-

sker, og i foråret 1975 forelå godkendelsen af planen. Når det varede så længe med at komme i gang, skyldtes det menighedsrådets ændrede opfattelse af, hvad der var den bedste opvarmning af kirken. Menighedsrådet ønskede gulvvarme i stedet for radiatorer, altså varmeslanger nedlagt under gulvet, under de nye Ølandsfliser. Da dette system arbejder med en lavere temperatur end varmen i radiatorerne, håber man fremover at kunne holde kirkens indre vægge og hvælvinger renere i længere tid. Helt undgå radiatorer kan man imidlertid ikke, men de bliver kun taget i brug, når det er meget koldt. Det var ingeniør Møller Pedersen,

Kostbart inventar fjernes fra kirken før arbejdet påbegyndes. Her er det epitafiet over Christian Markdanner fra 1595.

Nationalmuseets ekspert arbejder i kirken 1975.

Kolding, som udarbejdede dette store projekt.

Før kirken blev lukket for gudstjenestebrug havde inspektør Krogh og billedhugger Vitus Nielsen og konservator Hecklen, alle fra Nationalmuseet besigtiget kirkens altertavle, epitafierne, kisterne i de åbne begravelser og de øvrige historiske monumenter, og der fremkom forslag om disse tings restaurering og opbevaring. Kirken ville jo blive forvandlet til en byggeplads i adskillige måneder, og derfor gjaldt det om at fjerne de ting, som kunne fjernes, og

afdække det, som skulle blive, hvor det var. Bænkene og gulvets klinker blev fjernet, og mens orglet blev taget ned, påbegyndte Nationalmuseets folk en opgravning af gruset under gulvet i ca. 50 cm dybde. Når man standsede ved denne dybde skyldes det, at man blot ønskede at skaffe plads til det nye varmeanlægs rørledninger.

Under udgravningen blev alt det opgravede sigtet, og man fandt ca. 60 mønter fra forskellige århundreder. Disse mønter vil nu blive undersøgt af Nationalmuseet, og der er planer om at få dem til Kolding til udstilling i en lokalhistorisk samling. Der blev også fundet en del knogler, som igen vil blive nedgravet i kirkens gulv. Der var glasstumper, som måske kunne vise, at der i de tilmurede blændinger i kirkens vestgavl havde været farvelagte vinduer, før kirketårnet blev bygget. Da hele kirken gennem 5–600 år har været anvendt som begravelsesplads, er det klart, at hele området stadig vil være en arkæologisk skatkiste; der er mure, som viser, at der stadig er underjordiske gravkamre, men hvad de indeholder, vil vi ikke få at vide.

For at få plads til det nye orgel, som leveres fra firmaet Marcussen i Aabenraa, skal der opsættes et nyt pulpitur. Det gamle smukke pulpitur med udskæringerne vil blive opsat i nordre korsarm foran den

noget skæmmende mur ind mod kælderen, og der er ingen tvivl om, at der her vil skabes noget meget smukt. Det nye pulpitur bliver lidt bredere end det gamle, så der bliver bedre plads til korets medlemmer. Her i sommermånederne er store dele af kirkens tag blevet udskiftet med nye røde teglsten, og når understrygningen er afsluttet skal hele kirkeloftet gøres rent, et meget betydeligt arbejde, da der i lommerne, hvor hvælvingerne møder muren, henligger affald fra tidligere reparationer af taget. Arbejdet søges fremmet ved hjælp af en slamsuger. Derefter skal hvælvingerne dækkes med rock-wool. Når varmeledningerne er lagt i kirkens gulv, dækkes de med beton, og så vil hvælvingerne og murene blive gjort rene indvendig.

Der kan ikke siges noget om i dag, d. 20 august, hvornår kirken vil blive genåbnet. Sålænge restaureringen står på, benytter menigheden kapellet på Nordre Kirkegård som kirke, og der udgår hver søndag kirkebil derop. Jeg ved, at der er mange som savner Sct. Nicolai Kirke, og det er godt at mærke, at interessen for den er stor. Der er mange ting, som ikke er blevet berørt i denne lille artikel, men enhver er velkommen til at gå hen og se, hvorledes arbejdet med de forskellige enkeltheder skrider frem.